

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.079/2012/8.

A Győri Ítéltábla a Szecskay Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Balla és Gelányi Ügyvédi Iroda és dr. Ollé György ügyvéd által képviselt alperes ellen áramdíj megfizetése iránt indított perében a Veszprém Megyei Bíróság 2011. december 12. napján kelt 1.G.40.012/2011/18. számú ítélete ellen az alperes részéről 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet az alperesnek a felek között a gázszolgáltatás nyújtására létrejött általános közüzemi szerződésből eredő 6.000.000. (Hatmillió) Ft + áfa összegű beszámítási kifogása tekintetében - az elsőfokú perköltségre is kiterjedő hatállyal - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasítja,

ezt meghaladóan helybenhagyja.

A felek másodfokú perköltségét személyenként 180.000. - 180.000. (Egyszáznyolcvanezer - egyszáznyolcvanezer) Ft-ban állapítja meg.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes jogelődje ("A" Zrt.) és az alperes között 2003-tól villamos energia fogyasztására vonatkozó közüzemi szerződés állt fenn a ... szám alatti fogyasztási helyre, ami 2009. szeptember 18-i szerződéssel módosult, amikor a felek teljes ellátásra vonatkozó villamos energia adásvételi szerződést kötöttek. Az alperes 2010-ben számlareklamációt jelentett be arra hivatkozva, hogy a felperes 2008. január 1-től nem vette figyelembe a jogszabályváltozás folytán történt árszabás-módosítást. A felperes ezt elfogadva 2008. január 1-ig visszamenőleg stornózta az alperes felé kibocsátott számláit és előkészületeket tett a módosított számlák kiállítására. A törölt számlákban foglalt teljes 120.477.111,- Ft-ot 2010. április 23-án visszautalta az alperesnek. A felperes a stornózott számlák helyett új számlákat, illetve a jogszabály szerinti jóváírásokat 2010. április 20-án és május 10-én állította ki, és követelte az alperestől a különbözetként jelentkező 108.676.249.Ft-ot, amit az alperes nem fizetett meg. A peres felek az elszámolás rendezése érdekében eredménytelenül folytattak egyeztetési tárgyalásokat. A 2010. augusztus 9-i egyeztetés során tárgyaltak arról, hogy a felperes az alperessel szembeni követeléséből milyen összeget lenne hajlandó elengedni, illetve ennek esetén a fennmaradó követelést az alperes milyen részletfizetési feltételek mellett teljesítené. E kérdésekben egyezsége jutottak, de sem ekkor, sem ezt követően nem

tudtak megállapodni az alperes fizetési kötelezettségének elmulasztása miatti szankciókban. A felperes által készített megállapodás tervezetek egyike sem került aláírásra.

A 2008. január 1-től hatályba lépő, a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (hatályos Vet.) a korábbi ún. közüzemi szolgáltatás intézményét oly módon szüntette meg, hogy csak meghatározott (korlátozott) felhasználói kör számára tette lehetővé az ún. egyetemes szolgáltatás igénybevételét, és az egyetemes szolgáltatásra nem jogosult felhasználók, a törvény erejénél fogva 2008. január 1-én átkerültek a villamos energia kereskedelmi piacra. A hatályos Vet. szerint az alperes olyan fogyasztónak minősült, aki 2008. január 1-től a villamos energia egyetemes szolgáltatására már nem volt jogosult. A hatályos Vet. végrehajtási rendelete (273/2007. (X.19.) Korm.rendelet) tartalmazta azokat az előírásokat, amelyek szerint a felperes a vele közüzemi szerződéses jogviszonyban álló felhasználókat a hatályos Vet. által bevezetett változásokról tájékoztatni volt köteles. A felperes 2007. december 27-i keltű, az alperesnek is megküldött levele tartalmazta azt a tájékoztatást, hogy az alperes a hatályos Vet. alapján egyetemes szolgáltatásra nem jogosult, így 2008. január 1-től kezdődően szabadon választott forrásból, a villamos energia kereskedeleméből szerezheti be a szükséges villamos energiát. Arról is tájékoztatta az alperest, hogy élhet a kereskedők közötti választás lehetőségével, ez esetben az alkalmazott árakat a piaci körülmények határozzák meg. Az alperes 2009. második felében jelezte a felperesnek, hogy másik energiakereskedővel kíván szerződni, de ekkor a felperes az addigi helyett alacsonyabb egységárra tett ajánlatot, ezért 2009. szeptember 18-án kötött 2009. október 1-től hatályos szerződésükben 21,87 HUF/kWh egységárban állapodtak meg.

Az alperesnek 2008. augusztusában a felperessel szemben 45 millió forintot meghaladó áramdíjtartozása volt, ezért a felperes az alperest 2008. szeptember 9-én kelt tértivevényes levelében - a fennálló tartozása részletezésével - tájékoztatta arról, hogy a fizetési kötelezettsége elmulasztása esetén a fogyasztási helyet a villamos energia szolgáltatásból kikapcsolja. Az alperes az áramdíjtartozást nem fizette meg, ezért a felperes az alperes villamos energia ellátását 2008. szeptember 24-én reggel felfüggesztette, a villamos energia ellátásból kikapcsolta. Az alperes a kikapcsolás napján a tartozása teljes összegét kiegyenlítette, ezért a felperes az alperes villamos energia ellátását a kikapcsolás napján este helyreállította.

A felperes keresetében 108.676.249.Ft és annak 2010. június 25-től járó késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, arra hivatkozva, hogy az alperesnek közüzemi szolgáltatást nyújtott, és a 2008. január 1-től 2009. május 31-ig terjedő időszakra kiállított és utóbb stornózott számlákban foglalt 120.477.111.Ft-ot az alperesnek visszautalta, de ezen összegből az árszabás helyes alkalmazásával a felperesnek járó fenti összeget az alperes nem fizette meg.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy a fenti időszakban kifizetett áramdíjakat a felperes visszafizette, de a kereseti követelés erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő, és ennek alapján kérte a kereset elutasítását.

- Arra hivatkozott, hogy a felperes kárt okozott az alperesnek azzal, hogy a villamos energia szolgáltatás és a felek között fennálló gázszolgáltatás tekintetében sem teljesítette a jogszabályból eredő tájékoztatási kötelezettségét, ezzel megakadályozta, hogy az alperes kilépjen a villamos energia szolgáltatás és a gázszolgáltatás tekintetében is a szabad piacra.

Emiatt 2008-ban és 2009-ben is kára keletkezett, mert a szabad piacon a felperes által alkalmazotthoz képest alacsonyabb árat tudott volna elérni. Ezért 2008 és 2009 évre évenként 18 millió Ft + áfa összegben terjesztett elő beszámítási kifogást a villamos energia szolgáltatással kapcsolatban, míg a gázszolgáltatás tekintetében 6 millió forint + áfa összegben.

- További kártérítési igényt terjesztett elő arra hivatkozva, hogy a felperes jogellenesen kapcsolta ki az alperes által üzemeltetett szálloda áramszolgáltatását fizetési késedelemre hivatkozva. A felperes részéről jogtalan túlszámlázás történt, jogtalan követelése érvényesítése érdekében alkalmazta a kikapcsolás szankcióját, előtte az előírt kikapcsolási értesítőt sem küldte meg az alperesnek. Emiatt 20.000.000 Ft nem vagyoni kára keletkezett, mert a kikapcsolás abban a kedvezőtlen színben tüntette fel az alperest, hogy nem képes a villanyszámláját sem kifizetni és ezzel rontotta az alperes jó hírnevét, s emiatt az alperesi forgalom visszaesett.

- A nettó árbevétele 2008-hoz képest 2009-ben 200 millió forinttal visszaesett, amit szintén kártérítés címén kívánt beszámítani a felperesi követeléssel szemben.

Ezen túlmenően a kereset elutasítását azért is kérte, mert állította, hogy a felek között az alperesi tartozás megfizetésére egyezség jött létre.

A felperes az alperes valamennyi beszámítási kifogásának elutasítását kérte. Állította, hogy a villamos energia, és a gázszolgáltatás kapcsán a tájékoztatási kötelezettségét megfelelően teljesítette, de a gázszolgáltatási szerződésben a vitás kérdések elbírálására egyébként is a Zala Megyei Bíróságnak van kizárólagos illetékessége. Jogszerűen járt el a villamos energia szolgáltatás kikapcsolásakor, arról előzetesen értesítette az alperest. Vitatta, hogy a kikapcsolással okozati összefüggésben állna az alperes nettó árbevétele csökkenése, azt is hogy az alperes nem vagyoni kárt szenvedett volna emiatt. A felek folytattak egyezségi tárgyalásokat az alperesi tartozás rendezésére, de döntő fontosságú lett volna megállapodni az alperesi teljesítés elmulasztása esetére alkalmazandó jogkövetkezményekben is, amit mindkét fél az egyezség lényeges körülményeinek tekintett, és azt is, hogy a megállapodás írásban is létrejöjjön, de e feltételek nem teljesültek, így egyezség a felek között nem jött létre.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 108.676.249.Ft-ot, és ezen összeg után 2010. június 25-től járó törvényes kamatokat, valamint 2.900.000,-Ft perköltséget. Határozatának indokolásában megállapította, hogy a Ptk.387.§-a szerint létrejött közüzemi szerződés alapján a felperes 2008. január 1. és 2009. május 31. között az alperesnek a perbeli fogyasztási helyen villamos energia szolgáltatást nyújtott, aminek az ellenértékét az alperes nem fizette meg. Az alperes e fizetési kötelezettségét nem vitatta, csak beszámítási kifogása alapján kérte a kereset elutasítását, és arra hivatkozott, hogy a felek elszámolásukat egyezséggel rendezték. Rámutatott, hogy az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a peres felek egyezséget kötöttek a kereseti követelés tekintetében. Abban megegyezés jött létre a felek között ugyan, hogy a felperes a követelése egy részét elengedi, másik részét pedig az alperes megfizeti, míg a követelés egy harmadik része erejéig az alperes szállodai

szolgáltatást nyújt a felperesnek. Ugyanakkor az egyezségkötés feltétele lett volna az abban való megállapodás is, hogy milyen szankciókat alkalmazhat a felperes akkor, ha az alperes az egyezségkötés szerinti vállalásait nem teljesíti, továbbá mindkét fél részéről elvárás volt a megegyezés írásbeli megkötése, amire nem került sor.

Az alperes beszámítási kifogásait az elsőfokú bíróság alaptalannak találta.

A felperes tájékoztatási kötelezettségének megszegésére alapított beszámítási kifogás kapcsán rámutatott, hogy a gázszolgáltatás nyújtására vonatkozó közüzemi szerződésből eredő jogvitákra a felek a Zala Megyei Bíróság kizárólagos illetékességét kötötték ki, ezért e vonatkozásban az elsőfokú bíróság „nem volt jogosult eljárni”.

A villamos energia szolgáltatásra irányuló szerződés esetében a hatályos Vet. végrehajtási rendeletének 120.§-a tartalmazta azokat az előírásokat, melyek szerint a felperes a vele közüzemi szerződéses jogviszonyban álló felhasználókat a hatályos Vet. által bevezetett változásokról tájékoztatni volt köteles. Sem jogszabály, sem a felperes hatályos villamos energia közüzemi üzletszabályzata nem írta elő, hogy térítvevényes levélben kell e tájékoztatást közölni. Ennek megfelelően a felperes az általa csatolt iratokkal bizonyította, hogy a jogszabály által megkívánt tartalmú tájékoztatást megküldte az alperesnek. A felperes a tájékoztató levelet elkészítette, azt „nyomdakész formátumúra” alakíttatta, majd a **"B"** Zrt-nek megküldte, közreműködője a leveleket megcímezte, kinyomtatta, borítékolta és a címzettek részére történő megküldés érdekében átadta a postának. Megállapította, hogy a felperes által a **"B"** Zrt-nek átadott felhasználói adatbázisban az alperes szerepelt azon felhasználói listán, akiknek a **"B"** Zrt. köteles volt a tájékoztató levelet megküldeni. Mivel pedig a felperes nem volt köteles térítvevényes levélben megadni a szükséges tájékoztatást az ügyfeleinek, a becsatolt okiratok kellő bizonyítékul szolgálnak arra, hogy a felperes a jogszabályi kötelezettségét teljesítette, mert az iratok logikailag egymáshoz kapcsolódva, lépésről lépésre tanúsítják a tájékoztató küldemény előállításának és postára adásának a tényét. Ezért a felperes nem járt el jogellenesen és nem mulasztotta el a tájékoztatási kötelezettségét, ezért alaptalan az alperes erre alapított beszámítási kifogása. Megalapozatlannak találta az elsőfokú bíróság az alperesnek a jogosulatlan kikapcsolásra alapított beszámítási kifogását is. A felperes csatolta azt a levelet, amelyben az alperest tájékoztatta arról, hogy a 45 millió forintot meghaladó tartozása áll fenn, amely megfizetésének elmulasztása esetén kikapcsolja a fogyasztási helyet a villamos energia szolgáltatásból. Ezt az értesítést az alperes a csatolt térítvevénymásolat szerint 2008. szeptember 9-én átvette, amit igazol az alperes alkalmazottjának (**"C"-nek**) azon e-mailje is, amelyben elismeri, hogy megkapta az alperes a felperes kikapcsolási értesítőjét. Az alperes által becsatolt engedményezési szerződésekből megállapíthatóan 2008 augusztusában az alperesnek a perbeli fogyasztási helyen 57.392.089.Ft összegű áram- és gázdíj hátraléka volt, amelynek csak mintegy a felét fedezte volna az alperes által a felperesre az engedményezési szerződésekkel engedményezett összeg, ha abból a felperes kielégítéshez jutott volna. Ezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2008. szeptember 24-én az alperesnek áramdíjtartozása volt a felperes felé, amelyről a felperes 15 nappal korábban tájékoztatta az alperest, ezért a felperes nem járt el jogellenesen, amikor a villamos energia kereskedelmi üzletszabályzat 5.4. pontja és 11.3. pontja rendelkezéseinek betartásával az alperes villamos

energia ellátást felfüggesztette. Felperesi jogellenesség hiányában így szintén alaptalan az alperesnek a kártérítés címén beszámítási kifogásként érvényesíteni kívánt az állított árbevétel csökkenésre alapított vagyoni és nem vagyoni kára is. A kikapcsolás szempontjából nem releváns az alperesi tartozás összege, mivel mind az áram, - mind a gázdíjtartozása volt az alperesnek az engedményezési szerződésekben pedig nem volt meghatározva, hogy konkrétan melyik tartozás csökkentésére szánták az engedményezett összeget a felek, - a Ptk.290.§ (1) és (2) bekezdésében írtak irányadók a „törlesztés” elszámolására. A nettó árbevétel csökkenéssel kapcsolatban az alperes csak tényelőadást tett, de még csak nem is valószínűsítette, hogy az árbevétel csökkenés és a villamos energiaszolgáltatásból való kikapcsolás között ok-okozati összefüggés állna fenn.

Az elsőfokú ítélet az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, másodlagosan annak a megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy téves az elsőfokú bíróság álláspontja abban, hogy a gázszolgáltatás nyújtásával összefüggésben a Zalaegerszegi Törvényszék kizárólagos illetékessége miatt e beszámítási kifogást nem lehet a jelen perben érdemben elbírálni, ezért jogszabálysértő módon mellőzte e beszámítási kifogása érdemi elbírálását. Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 221.§ (1) bekezdésében írt indokolási kötelezettségét is. Nem indokolta meg, hogy az egyezségnek a felek 2010. augusztus 9-i személyes egyeztetésén történt létrejöttét miért nem állapította meg. Azt sem indokolta, hogy a „szankció” kérdését miért minősítette olyan lényeges kérdésnek, amelyben a feleknek szükségszerűen meg kellene állapodniuk ahhoz. Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte az egyezség létrejötte körében az írásba-foglalás elmaradását, holott az a Ptk. 217.§-ában szabályozott alaki hiba miatti semmisséget jelenthetne. A felperes nem bizonyította, hogy a hatályos Vet. szerinti tájékoztatási kötelezettségének eleget tett volna. Önmagában az a tény, hogy a felperes megbízta a **"B"** Zrt-t levelek borítékolásával, e tény bizonyítására alkalmatlan. A kikapcsolási értesítővel megküldésének igazolására becsatolt okiraton nem szerepel felperesi aláírás, ezért amennyiben azt a felperes meg is küldte volna az alperesnek, annak aláírása nélkül az értesítő okirat alkalmatlan joghatás kiváltására. Ezen túlmenően a felperes által is elismerten a kikapcsolásra utóbb stornózott számlák alapján került sor. Az új számlákat csak 2010-ben állította ki a felperes, így a korábban jogellenesen kiállított számlák alapján nem volt jogosult a felperes 2008-ban az áramszolgáltatást megszüntetni. A felperesnek az áramszolgáltatás kikapcsolását megalapozó követelése vitatott követelés volt, ezért ennek érvényesítése érdekében bírósághoz kellett volna fordulnia, csak jogerős marasztalás esetén zárhatta volna ki az alperest a szolgáltatásból. Az elsőfokú bíróság nem is vizsgálta, hogy a kikapcsolás előtti felszólító levél valósan jelölte-e meg az alperesi tartozás összegét, márpedig a felszólításnak a követelés pontos összegét kell tartalmaznia. Az elsőfokú bíróságnak érdemben kellett volna foglalkoznia az eljárás során becsatolt, összesen 28.501.120.Ft engedményezésére vonatkozó szerződésekkel. A felperesnek ugyanis meg kellett volna kísérelnie az engedményezett követelés érvényesítését annak adósával szemben bírósági úton, és csak ennek behajthatatlansága esetén fordulhatott volna az alperes ellen az egyszerű sortartásos kezesség szabályai szerint. A felperes meg sem kísérelte az adóssal szemben a követelés érvényesítését, hanem jogosulatlanul elállt az engedményezési szerződésektől. Az engedményezési szerződések 4. pontja úgy rendelkezik, hogy az engedményezett követelést a felperes engedményesként a tartozás részbeni kiegyenlítéseként

elfogadja, és nem arról szól, hogy a felperesi követelés kiegyenlítése akkor történik meg, ha az engedményezett követelés kötelezettje teljesít a felperes felé. Jogszabálysértő ezért az elsőfokú ítélet indokolásának az a megállapítása, hogy az alperesi engedményezés csak akkor csökkentette volna a felperesi követelést, ha az engedményezett követelés kötelezettje a felperes felé ténylegesen teljesít. Az engedményezés azzal a következménnyel járt, hogy az engedményezett követelések összegével megegyező összegben csökkent a felperes követelése. Mivel pedig e tény a felperes a kikapcsolás előtti felszólításban nem vette figyelembe, a felszólítása nem a valós követelés összegét tartalmazta, így jogszerű felfüggesztés alapjául sem szolgálhatott.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Érvelése szerint a jogszabályban és üzletszabályzatban előírt kötelezettségeit teljesítette, és az alperesnek megküldte a szükséges tájékoztatást. Az alperesi villamos energia szolgáltatás kikapcsolására jogszerűen került sor. A kikapcsolási értesítők cégszerű aláírást nem tartalmaznak, éppúgy, ahogy a számlák sem. A felperesi üzletszabályzat 5.4. pontja szerint a szerződés szerinti díjnak vagy azok egy részének meg nem fizetése vagy késedelmes megfizetése szerződésszegésnek minősül, ez esetben a felperes jogosult a felhasználó villamos energia ellátását felfüggeszteni. Mivel az alperesnek a kikapcsolás időpontjában áramdíjtartozása állt fenn, a felperes jogszerűen alkalmazta ezt a szankciót az alperessel szemben. Ezt követően az alperes az áramdíjtartozását rendezte is, a követelés jogosságát sem a tartozás megfizetését megelőzően, sem ezt követően nem is vitatta. Az alperes kárigényével összefüggésben rámutatott, hogy az engedményezési szerződésekben szereplő reá engedményezett összeg az alperes fennálló díjtartozásának csupán a felét fedezte volna, ha azokból a felperes ténylegesen kielégítéshez jut. E szerződésekben nem határozták meg a felek azt sem, hogy az alperes áram- vagy gázdíj tartozásának a csökkentésére szánták. Így a vitatott kikapcsolás szempontjából nem bír relevanciával a díjtartozás pontos mértéke, ezért helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesnek volt fennálló áramdíjtartozása, amikor a felperes vele szemben a kikapcsolás szankcióját alkalmazta. Így jogellenesség hiányában alaptalan az alperes kártérítési igénye.

A fellebbezés csupán kisebb részben alapos, nagyobb részben - az alábbiak szerint - nem alapos.

I.

A fellebbezés annyiban alapos, hogy az elsőfokú bíróság illetékessége hiánya miatt tévesen mellőzte az alperesnek a felek közötti gázszolgáltatási szerződésből eredő 6.000.000,- Ft + áfa összegű beszámítási kifogásának az érdemi elbírálását.

A viszonykereset és a beszámítási kifogás közös jellemzője, hogy mindegyik az alperesnek a polgári perben igénybe vehető védekezési eszköze. A viszonykereset az alperes keresete, a Pp. által szabályozott eljárásjogi jogi jogintézmény, az alperes önálló eljárásjogi léttel is bíró követelése. Ezzel szemben a beszámítási kifogás az anyagi jogban (Ptk. 296-297.§) szabályozott jogintézmény, eljárásjogi érvényesítésének eszköze. A Pp. hatásköri és

illetékességei szabályai a keresetre és a viszontkeresetre, mint önálló követelésekre vonatkoznak. A beszámítási kifogás kizárólag olyan védekezési eszköz, amely anyagi jogi oldalról a Ptk. fenti rendelkezésein alapul, míg eljárásjogi szempontból a kereseti követelés részbeni, vagy teljes kioltását (elenyésztetését) célozza, annak kereteihez igazodik, így a beszámításra nem irányadóak a hatásköri illetékességi szabályok sem. A beszámítási kifogás szükségszerűen feltételezi a kereseti követelés meglétét, ennek hiányában önálló léte nincs. Ebből következően pedig a beszámítási kifogásra nem vonatkozhatnak a perekre irányadó hatásköri és illetékességi szabályok. Így a beszámítási kifogás elbírálása is a kereset elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróság hatáskörébe tartozik.

Az elsőfokú bíróság azonban téves jogi álláspontja folytán az alperes 6.000.000,- Ft + áfa összegű beszámítási kifogását érdemben nem vizsgálta, annak elbírálása alapjául szolgáló tényállást nem tárta fel. E körben a tényállás tisztázása a másodfokú eljárás kereteit meghaladó nagy terjedelmű bizonyítást igényel, ezért e részében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése indokolt.

II.

Az elsőfokú ítéletnek az egyéb fellebbezett részeit illetően az ítéletábra a fellebbezés kapcsán mindenekelőtt rámutat arra, hogy az elsőfokú ítélet további része hatályon kívül helyezésének törvényes indoka nem volt, azt az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak a megsértése nélkül hozta meg, melyet a Pp. 221.§-ban foglaltaknak megfelelően indokolt meg.

A keresettel érvényesített követelés, és az alperesnek a hatályon kívül helyezéssel nem érintett beszámítási kifogás tételei körében az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és érdemi döntése is helytálló.

Az alperes kizárólag a beszámítási kifogása alapján, és arra hivatkozva kérte a kereset elutasítását, hogy a peres felek egyezsége kötötték a kereseti követelés tekintetében.

II/a.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló mérlegelésével állapította meg, hogy a felek között nem jött létre egyezség a kereseti követelést illetően.

A Ptk. 240.§-ban szabályozott egyezségekre is irányadóak a kötelmi jognak a Ptk. 205.§ (1-2) bekezdése és a Ptk. 207.§ (1) bekezdése szerinti szabályai. Így a szerződés csak a felek - vagy a felek bármelyike által lényegesnek minősített kérdésekre vonatkozó - akaratának a kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. Az elsőfokú eljárás során meghallgatott tanúk vallomásából és a csatolt megállapodás tervezetekből egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes az alperessel megkötendő szerződés lényeges feltételének tekintette azt is, hogy a felek megegyezzenek abban is, hogy milyen szankciói vannak annak, ha az alperes az egyezség szerinti fizetési kötelezettségeit nem teljesíti, hiszen biztosítani akarta a követelését, és az egyezség betartását. A felperes megállapodás-tervezetire küldött alperesi válaszlevelek pedig nem hagynak kétséget afelől, hogy e szankciókban a felek nem tudtak

megállapodni. A megállapodás tényleges létrejöttének - és egyébként annak írásba foglalásának - elmaradásának is az oka éppen a szankciókban való konszenzus hiánya volt. Mindebből megállapítható, hogy a felperes által a megegyezés egyik lényegesnek feltételének minősített kérdésben, azaz az alkalmazandó szankciókban a felek között vita volt, akaratnyilatkozataik nem voltak egybehangzóak, s e disszenzus miatt közöttük egyezség nem jött létre. Egyebekben arra helyesen hivatkozott az alperes, hogy a megállapodás létrejötte körében önmagában az egyezség írásba foglalásának elmaradása nem bírna jelentőséggel, mert a felek közötti megegyezés - a fentiek alapján - szóban sem jött létre.

II/b.

A villamos energia szolgáltatásra irányuló szerződés kapcsán a hatályos Vet. végrehajtási rendeletének 120.§-a szerinti tájékoztatási kötelezettség megtartása kapcsán az elsőfokú bíróság a teljes körű bizonyítási eljárás lefolytatása után, a rendelkezésre álló bizonyítékok széleskörű és okszerű értékelésével, logikai ellentmondás nélkül állapította meg, hogy a felperes eleget tett a jogszabály szerint őt terhelő tájékoztatási kötelezettségének az alperes felé. E körben az elsőfokú bíróság a tényállást a Pp.206.§ (1) bekezdésében meghatározottak szerint helyesen állapította meg. Ezt a mérlegelő tevékenységet az alperes a fellebbezésében kellő alap nélkül támadta. Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában részletesen kitért arra, hogy - a fentiek körében - mely bizonyítékok alapján állapította meg a tényállást, és kimerítően számot adott arról is, hogy mik voltak azok a körülmények, amelyeket a bizonyítékok mérlegelése körében irányadónak vett. A bizonyítékok okszerű mérlegelése pedig ebben a körben a másodfokú bíróságot is köti. (BH 2006. 403.) A felperes tehát nem járt el jogellenesen, az őt terhelő tájékoztatási kötelezettségének eleget tett. Ugyanakkor az alperes a beszámítással érvényesíteni kívánt kártérítési igénye további jogszabályi feltételeit sem bizonyította. Az alperes elő sem adta az e körben érvényesíteni kívánt kárigénye meghatározásához szükséges számításokat, számszaki levezetést. Rámutat az ítélet tábla, hogy a szakértői bizonyítás indítványozása nem pótolja az alperesnek a beszámítási kifogás körében is irányadó, Pp. 121.§ (1) bekezdés c/ pontja szerinti tényállítási kötelezettségét. Ezért helytállóan találta az elsőfokú bíróság alaptalannak az alperes erre alapított beszámítási kifogását.

II/c.

Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy az alperes által üzemeltetett szálloda áramszolgáltatásának szüneteltetésére nem jogellenesen került sor. E körben az elsőfokú ítélet helyes indokait az ítélet tábla kiegészíti a következőkkel:

A perbeli időszakban a peres felek jogviszonyára a hatályos Vet. 176.§ (4) bekezdésének utaló szabálya folytán a Magyar Energetikai Hivatal által jóváhagyott felperesi Villamosenergia-kereskedelmi Üzletszabályzat rendelkezései voltak irányadóak. A felperes az ebben foglaltaknak (5.4 pont) megfelelően járt el, amikor az alperes villamos-energia ellátását felfüggesztette. Az üzletszabályzat ugyanis a felhasználó alperes szerződésszegésnek minősíti a szerződés szerinti díjak, vagy azok egy részének a meg nem fizetését is, amely esetben a felperes a felszólítása eredménytelensége esetén jogosult a felhasználó alperes

villamos-energia ellátását felfüggeszteni. A konkrét esetben a felperes az alperesnek 2008. szeptember 9-én kézbesített levelével az üzletszabályzatnak megfelelően felszólította az alperest - a fennálló tartozása részletezésével - tartozása megfizetésére, és figyelmeztette arra is, hogy ennek elmulasztása esetén a fogyasztási helyet a villamos energia szolgáltatásból kikapcsolja. Az ítélet tábla álláspontja szerint az ún. kikapcsolási értesítő esetén a cégszerű aláírás hiánya pedig nem teszi jogszerűtlenné sem a felszólítást, sem pedig az ennek eredménytelenségét követő szankció alkalmazását. Az üzletszabályzat az előzetes felszólítás formájára nézve nem tartalmaz külön előírást. A perbeli felszólítás nem volt ugyan aláírással ellátva, de azt az alperes megkapta, annak tartalmáról értesült, azt nem találta aggályosnak olyannyira, hogy arra hivatkozva 2008. szeptember 17-én válaszolt a felperesnek, elismerve, hogy azt megkapta. Ezért az ítélet tábla álláspontja szerint a nem vitatottan a felperes által elküldött, és az alpereshez mint címzetthez megérkezett figyelmeztető levél az alkalmazandó üzletszabályzat előírásainak megfelelt. Az alperes a felszólításban szereplő összeget nem fizette meg, és - a fellebbezési érvelésével ellentétben - az alperes a tartozása összegét ekkor nem tette vitássá, hiszen az alperes számlareklamációja csak ezt jóval később követő 2010-es esemény volt. Ebből következően a felperesnek az áramszolgáltatás kikapcsolását megalapozó követelése nem volt az alperes által vitatott követelés. Emiatt a teljesítés elmaradása miatt a felperesi szankció alkalmazására jogszerűen került sor. A jogszerűség szempontjából pedig nincsen jelentősége annak, hogy két évvel később az alperes utóbbi (2010-es) számlareklamációja kapcsán részben új számlák kiállítására került sor, hiszen az alkalmazott szankció alkalmazásakor az annak alapjául szolgáló számlák nem voltak vitatottak. Megjegyzi az ítélet tábla, hogy az újonnan kibocsátott számlák alapján is jelentős hátralékkal rendelkezett a vonatkozó időszakra az alperes, márpedig az üzletszabályzat fent idézett rendelkezése szerint a szerződés szerinti díjak egy részének a meg nem fizetése - részbeni tartozás - is az alkalmazott szankciót lehetővé tevő szerződésszegésnek minősül.

Az alperes által hivatkozott teljesítési célú engedményezési szerződéseket a felek nyilvánvalóan azért kötötték, hogy az ezekből befolyó összegekkel az alperes fennálló tartozását csökkentsék. Nem vitás, hogy e követelések behajtása a felperes számára nem járt eredménnyel. Önmagában azonban az, hogy az engedményezett követelések összegével megegyező összegben csökkent a felperes követelése, és emiatt kevesebb volt az alperes tartozása mint amennyi a kikapcsolási értesítőben szerepelt, szintén nem teszi a felperes által alkalmazott szankciót jogellenessé. E körben is annak van jelentősége, hogy az üzletszabályzat szerint a szerződés szerinti díjak egy részének a meg nem fizetése - azaz a részbeni tartozás - is az alkalmazott szankciót lehetővé tevő szerződésszegésnek minősül. Az engedményezett követelések viszont az alperes teljes tartozását nem fedezték. Ezért helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az alperesnek 2008. szeptember 24-én volt áramdíj-tartozása a felperes felé, amelyről a felperes 15 nappal korábban tájékoztatta az alperest a villamos energia kereskedelmi üzletszabályzat 5.4. pontja és 11.3. pontja rendelkezéseinek betartásával, mielőtt a villamos energia ellátást felfüggesztette. Megjegyzi az ítélet tábla, hogy az alperes maga sem vitatta a fellebbezésében, hogy jelentős összegű tartozás állt fenn a felperessel szemben a fenti időpontokban, csupán annak összecsúszását vitatta, ami azonban - a fentiek alapján - nem teszi jogellenessé a felperesi intézkedést. Amennyiben a közölt tartozás összegével kapcsolatban az alperesnek kifogása lett volna - akár a számlázás, akár az engedményezések miatt - úgy azt haladéktalanul közölnie kellett

volna a felperessel, de ilyen tartalmú nyilatkozatot a fenti időszakban nem tett. Ezért az alperes utólagosan erre jogosult kártérítési igény nem alapíthat, hiszen a kellő (alkalmas) időben megtett vitatása hiányában a felperes az üzletszabályzat előírásainak megfelelően járt el.

Az alperes a fentieken túlmenően a nem vagyoni kára és elmaradt árbevétele körében nem igazolta az annak jogalapját megalapozó körülményeket sem. (Egyébként az árbevételt további költségek terhelik, ezért nem azonos a bekövetkezett kárral.) Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan találta alaptalannak az alperesnek a felperes által alkalmazott szankció jogellenességére alapítva előterjesztett beszámítási kifogását is.

Mindezek alapján az ítélet tábla a 3/2000. számú Polgári Jogegységi Határozatban foglaltakra figyelemmel az elsőfokú ítéletet - a keresettel érvényesített követelés, és az alperesnek az elsőfokú ítélettel érdemben elbírált beszámítási kifogása körében - részítéletével a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta, míg a gázszolgáltatás nyújtására létrejött általános közüzemi szerződésből eredő 6.000.000,- Ft + áfa összegű alperesi beszámítási kifogás tekintetében - az elsőfokú perköltségre is kiterjedően - a Pp. 252.§ (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte azt, és e körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban mindenekelőtt az alperest fel kell hívni a Pp. 139.§-a és 121.§ (1) bekezdés c/ pontja alapján, hogy e beszámítási kifogása alapjául szolgáló tényeket részletesen adja elő, annak részletes számszaki levezetésével együtt, megjelölve az állításának igazolására szolgáló bizonyítékokat. Ezt követően a felperes erre vonatkozó nyilatkozatának beszerzését követően a szükséges körben a feleket a Pp.3.§ (3) bekezdésének megfelelően kell tájékoztatni, majd a megfelelő indítványok után a szükséges körben a bizonyítási eljárást le kell folytatni, és érdemben kell döntenie az alperes e beszámítási kifogásának alaposágáról.

A Pp. 213.§ (2) bekezdése alapján a jogerős részítélet a 6.000.000,- Ft + áfa összegű beszámítási kifogásra vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest hozott ítélettel - szükség esetén - megfelelően módosítható, vagy ennek hiányában hatályában fenntartható.

Arra figyelemmel, hogy az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a 6.000.000,- Ft + áfa összegű beszámítás körében hatályon kívül helyezte, a 4/2009. (XII.14.) PK. vélemény és a PK.154. számú állásfoglalás alapján a részítélettel elbírált kérdések tárgyában a perköltségről nem döntött. A konkrét esetben ugyanis még nem lehet eldönteni, hogy a felperes keresete - a még el nem bírált beszámításra tekintettel - végső soron milyen mértékben vezet eredményre, mennyi lesz a végleges pernyertesség-pervesztesség aránya, csak a fennmaradó beszámítási kifogás érdemi elbírálását követően. Emiatt a részítélettel elbírált kereseti kérelemnek (és már elbírált beszámításnak) a még el nem bírált beszámítással való szoros összefüggése miatt a perköltségről való rendelkezés előfeltételei a részítélet meghozatalakor nem álltak fenn.

A felek másodfokú költségét az ítéltábla a Pp. 252.§ (4) bekezdése alapján csak megállapította, annak viseléséről is az elsőfokú bíróság dönt az eljárást befejező határozatában.

G y ő r , 2012. szeptember 19.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: